

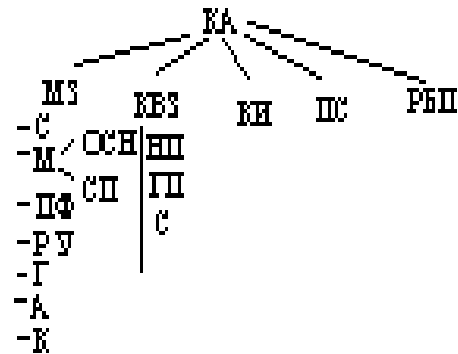
Краткотрайни активи(КА) на предприятието – състав, структура и обръщаемост

Изразяват наличието на определени предпоставки за осъществяване на ПСД.

Характерно за тях е , че те се използват в рамките на 1г (до 1г). В някои случаи може да се използват еднократно.

1. Състав и структура на ДА:

а) състав: 5 групи

Обособяването става следвайки процеса на оборота на средствата:

В началото разполагаме с парични средства (ПС), с тях закупуваме материални запаси (МЗ). Те се включват в незавършеното производство (НП). След това имаме готова продукция (ГП) и може веднага да получим ПС или да преминем през стока (С) до достигане на ПС:

ПС-МЗ...НП...ГП->С-ПС
→

-МЗ- те са на вх. на производствения процес. Включват:

= суровини-продукти, резултат на добивни процеси;

= материали – получават се след преработка на суровините. Те биват:

* основни – имат решаваща роля за създаване на готовия продукт;

* спомагателни придават допълнителни качества на продукта. Те са свързани с по-добра реализация;

= закупени полуфабрикати- това са готови детайли и възли, закупени от други организации, които ще се използват в производствения процес;

= запаси от резервни части- за поддръжка, ремонт и др.

= запаси от горива (ако има такиви);

= запаси от амбалаж – включват се тези амбалажни материали, които са за еднократна употреба, заедно с продукцията;

= консумативи и други материални запаси.

- Незавършено производство (НП) - продукция, която се намира на различни етапи, фази на производствения процес и има степен на готовност по-малка от единица (тук се включва част от МЗ).

Наличието на незавършено производство е необходима предпоставка за непрекъснатото протичане на производствения процес. Но от гл. т. на икономиката на БО е необходимо то да се оптимизира.

- ГП- продукцията в/у която са извършени всички операции на производствения процес. Какъв да е запаса от готова продукция? Това е въпрос на оптимизация.

Може да има и запас от стока, ако готовата продукция се трансформира. И двата вида могат да се реализират.

-Краткосрочни вземания(Квз). Ако продадем продукцията, но не вземем парични средства.

= Вземания от клиенти - продадена е продукцията, но не сме взели парични средства от клиента. Размерът на тези вземания зависи от начина на разплащане м/у БО-те;

= Вземания от свързани предприятия, ако печалбата е постъпила само в едното предприятие, другото има такива вземания;

= Вземания от предоставени търг. Кредити;

= Вземания по предоставени аванси;

= Съдебни (висящи дела) и присъдени вземания;

= Вземания по липси и начети (от персонала);

= други вземания- надвнесени данъци и др.

-Краткосрочни инвестиции (КИ) – ако разполагаме със свободни средства може да ги инвестираме (напр. в акции, облигации, държ. ценни книжа и др. - взема се лихва или главница, обикновено за период от 3-6 месеца)

-Парични средства(ПС)

= налични парични средства (в брой) могат да бъдат в левове и валута;

= парични средства по банкови сметки (за безналични плащания) в левове и валута;

= блокирани парични средства (поради нарушения, предстояща приватизация и др.);

= движими ценности- с висока стойност са (запаси от благородни метали, уникални предмети и др.) Те имат висока стойност на ликвидност.

-разходи за бѐд. периоди(РПБ)

= за материали, полуфабрикати, енергия, труд и др. - за производството на опитен образец, пробна серия и др. през отчетния период, но във връзка с осигуряването на редовно производство през следващ период.

б) структура на КА –по структура на КА се разбира относителния дял на отделните видове спрямо общата стойност: МЗ/КА; КВз/КА;...

Обикновено за промишлеността около 60% от материалните активи са МЗ. Независимото производство е о/о 15-20%.

2.Показатели характеризиращи обръщаемостта на КА:

Под обръщение на КА се разбира непрекъснатото последователно променяне на формата или вида, в която се намират КА.

- период на оборота (обикновено дни) $T_{об} = 360 \cdot \frac{КА}{Q_p}$ КА-средна ст-ст на КА за периода (за годината) определя се :1)за месец като средна аритметична ст-ст на КА в нач. и в края на месеца; 2) за тримесечие като ср. аритм. на КА за трите месеца 3) за год.: средноаритм. на КА за 4-те тримесечия; Q_p -обем на реализираната (продадена) продукция; $Q_{пр}$ (обем произведена) $\neq Q_p$ стремежът е да се изравнят количествата произведена и продадена продукция. За да говорим за подобрена обръщаемост $T_{об}$ трябва да намалява.

- коефициент на закрепване (поглъщаемост) на КА: $K_{закр} = \frac{КА}{Q_p}$ колко КА са взети за реализиране на единица продукция. Тенденцията е $K_{закр}$ да намалява.

- коефициент на отдаване $K_{отд.} = \frac{Q_p}{КА}$ - увеличава се

- среден срок за събиране на вземанията $T_{вз} = 30 \cdot \frac{Вз}{Q_p^m}$ Вз ср ст-ст на вземанията(до 30 дни трябва да приключат вземанията); Q_p^m обем реализирана продукция за месец(м). Трябва в максимално кратък срок да приключим вземанията.

- рентабилност $R = \frac{П}{КА}$; $R = \frac{П}{(ДА+КА)}$ рентабилност на активите ;

- други:

= обем на освободените (икономисани) КА при ускоряване на тяхната обръщаемост;

= икономия на лихва – ако част от средствата за КА са получени с кредит;

= други.